

Euroopa *naiste* jaoks

Käesoleva brošüüri ning muid lühidaid ja lihtsaid selgitusi ELi kohta leiata veebilehelt ec.europa.eu/publications

Euroopa Komisjon
Teabevahetuse peadirektooraat
Väljaanded
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Käsikiri on koostatud 2009. aasta detsembris.

Esikaas: cecilebertrand@cartoonbase.com

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2010
20 lk – 12 × 18,5 cm
ISBN 978-92-79-14027-3
doi:10.2775/43014

© Euroopa Liit, 2010

Paljundamine on lubatud. Fotode kasutamiseks või taasesitamiseks tuleb luba küsida otse autoriõiguse omanikelt.

Printed in Luxembourg
TRÜKITUD VALGELE KLOORIVABALE PAPERILE

Euroopa *naiste* jaoks

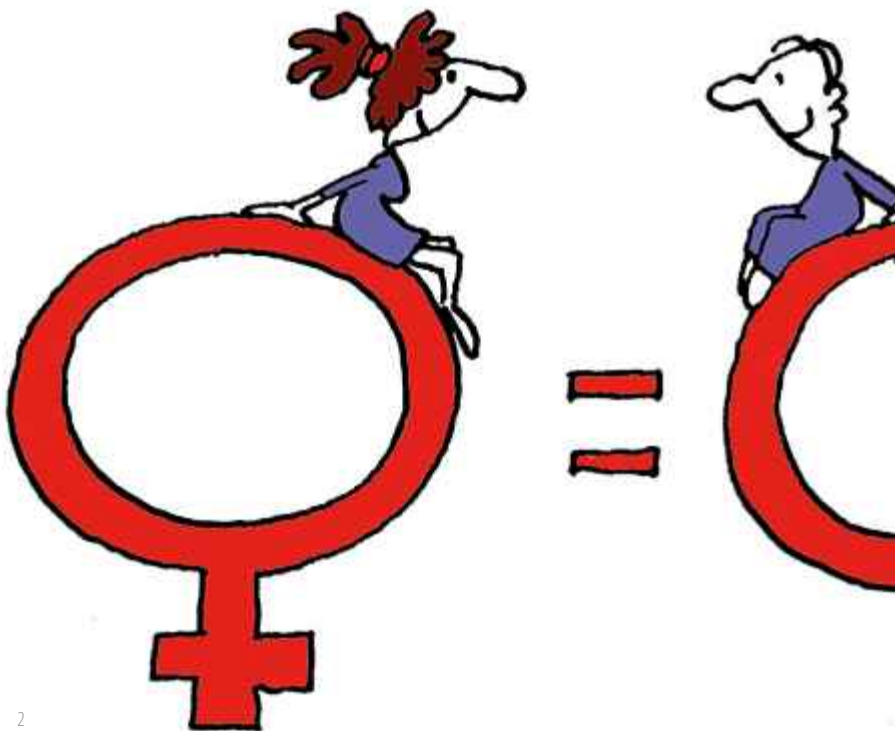
„Euroopa naiste jaoks“ toob esile vaid mõned paljudest valdkondadest, kus üleeuroopalistel meetmetel on märkimisväärne mõju kõikide inimeste, kuid eriti naiste jaoks oluliste probleemide lahendamisele. Alates soolisest võrdõigusest kuni tarbijakaitseni ning vajadusest ühildada töö- ja pereelu kuni tervisestandardite täiustamiseni – ELi otsused mõjutavad olulisel määral teie elu ja tulevikku.

Kindel pühendumus soolise võrdõiguslikkuse edendamisele

ELi õigusnormid on võtmeks naistele võrdsete võimaluste tagamisel

Meeste ja naiste võrdne kohtlemine oli üks ELi asutamispõhimõtetest aastal 1957, kui Rooma leping sätestas võrdse tasustamise põhimõtte. Alates 1970. aastatest on Euroopa ja siseriiklike õigusnormidega laiendatud naiste võimalusi ja parandatud nende elu. Töötavate naiste osakaal tõuseb

pidevalt ning 2000. aastast alates on naistöötajad hõivanud kolm neljandikku miljonitest uutest Euroopas loodud töökohtadest. Tänapäeval on tüdrukute õppeedukus koolis parem kui poistel ja nende osakaal ülikoolilõpetajatest moodustab ELis 59%.

Sellest hoolimata on naiste töötasu 17% madalam kui meestel ning naised on jätkuvalt vähemuses tähtsatel poliitilistel ja juhtivatel ametikohtadel.

Sellest tulenevalt tegutseb EL ebavõrdse kohtlemise kaotamise ja majandusliku võrdõiguslikkuse tagamise nimel, olles püstitanud oma põhieesmärkideks stereotüüpide kaotamise ning majandusliku sõltumatuse võimaldamise naistele, et nad saaksid käia töö, teenida raha ja omada võrdseid õigusi soodustustele.

ELi programmid toetavad neid eesmärke, pakkudes finantsabi. EL on samuti loonud otsustusprotsessidesse kaasatud naiste võrgustiku, et kiirendada naiste juurdepääsu võimule, ning on loomas Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituuti.

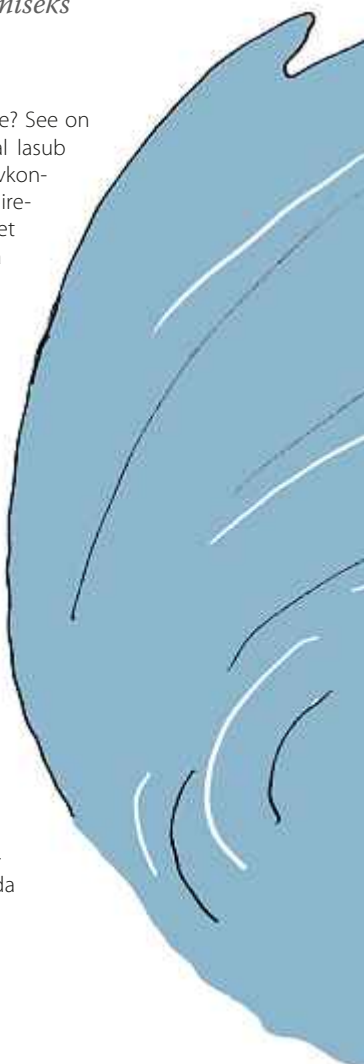
Roheline tulevik rohelisele planeedile

Euroopa on võtnud endale juhirolli üleilmsetes jõupingutustes kliimamuutuse pidurdamiseks

Millise maailma pärandame oma lastele? See on muret tekitav küsimus. Igal põlvkonnal lasub kohustus muuta elu järeltulevate põlvkondade jaoks veidi paremaks, kuid kliima kiirenev muutumine kujutab reaalselt ohtu, et meie järeltulijad peavad hakkama saama merepinna tõusu, toidu- ja veepuudusega, rohkemate haigustega ja tõsiste sotsiaalsete rahutustega.

Aga veel pole liiga hilja selle peatamiseks. EL märkas kliimamuutusest tulenevat ohtu varakult, alustas esimesena kliimamuutuse mõju vähendamisele suunatud tegevust ülemaailmsel tasandil ning leppis kokku konkreetsetes meetmetes oma kasvuhoonegaaside heitkoguste kahandamiseks vähemalt 20% võrra aastaks 2020.

Euroopa teadusuuringud aitavad arendada uusi viise, kuidas toota tuulest, veest, päikesest ja biokütusest taastuvat energiat ning luua samal ajal uusi töökohti. Suurel määral on seda võimalik teostada väikeste, kohaliku tasandi algatuste kaudu ning teadmisi edukate tehnoloogiate kohta on võimalik jagada kogu Euroopas.

Kui naine on ülemus

EL toetab naisi oma ettevõtete loomisel

Kõikjal Euroopas on oma äri käivitavaid ja ettevõtteid juhtivaid mehi naistest palju rohkem. Ettevõtjate osakaal töötavatest naistest on ligi 8%, olles meeste puhul 16%. Tihtipeale on naistel palju keerulisem leida juurdepääsu rahastamisele ning käivitada ja laiendada oma väikeettevõtteid. Viimaste andmete kohaselt on tõenäosus töötada tööandjast füüsilisest isikust ettevõtjana meeste puhul kolm korda suurem kui naiste puhul.

EL usub, et naiste ettevõtlusalased anded võivad hoogustada Euroopa öitsengut, mistõttu alates 1980. aastatest pakutakse naistele praktilist toetust oma äri alustamisel. 2004. aastal käivitatud algatuse eesmärgiks on suurendada naiste poolt juhivate uute ettevõtete arvu.

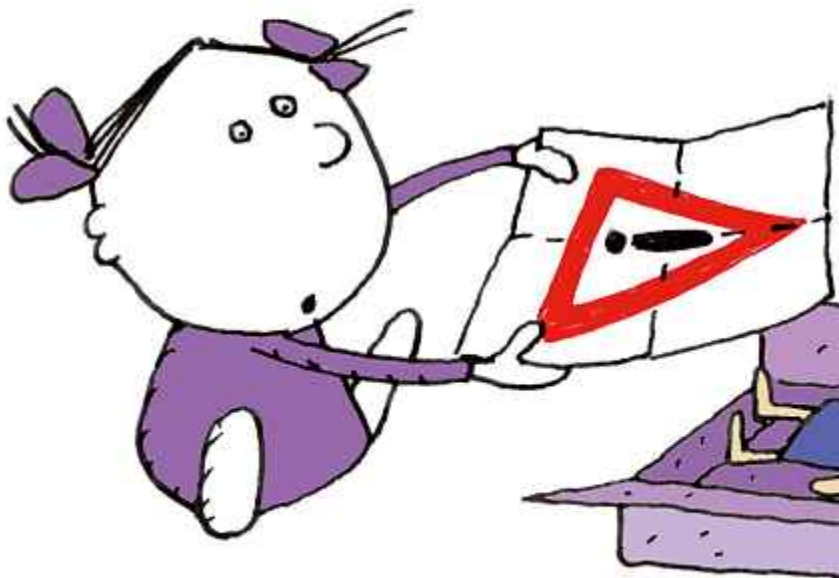
ELi Euroopa naiste ettevõtlust edendava võrgustiku moodustavad valitsuste esindajad, kes vastutavad naisettevõtluse eest. Sellel on liikmeid 30-s Euroopa riigis. See pakub naisettevõtjatele nõustamist, toetust ja kontakte, aidates neil suurendada kasumit ja laiendada äritegevust.

Euroopa Sotsiaalfondi kaudu võivad naised saada erikoolitust ning juhendamist. EL on samuti avanud naiste ettevõtluse portaali, julgustades võrgustike loomist naisettevõtjate ja Euroopa riikide vahel.

ELi mänguasja lugu

Mänguasjadele kehtestatud ohutuseeskirjade prioriteediks on laste ohutuse tagamine

Kõik lapsevanemad teavad, kui kähku võtavad lapsed omaks uusi mängu ja lõbustusi. Rangete normide kehtestamine mänguasjade tootmisele ja müügile on üks viisidest, kuidas EL kaitseb tarbijate huve ning tagab laste ohutuse.

ELi eeskirjad kohustavad tootjaid ja turustajaid tagama turustatavate toodete ohutuse ning mänguasjade puhul on kriteeriumid eriti ranged. Riigiasutused teostavad järelevalvet nende nõuete järgimise üle. Juhul kui mõnes riigis avastatakse puudulik toode, tagab kiirhoiatussüsteem selle kohese müügilt kõrvaldamise kogu ELis.

Kahtlused mõne välisimpordi osas on muutnud ELi senise lähenemise rangemaks. Näiteks peavad magneteid sisaldavad mänguasjad olema nüüd varustatud vastavate hoiatus-
tega selle kohta, millist ohtu nad endast kujutavad. Võimalikke riske tuleb tuvastada varakult. Eelkõige võtab EL tarvitusele meetmed, mis tagavad rangete ohutusnormide vastuvõtmise tootjate ja eksportijate – nagu USA ja Hiina – poolt. Laste heaolu peab olema prioriteediks kogu tarneahela jooksul.

Ühisrinne raskel ajal

EL võitleb majanduskriisi vastu riiklike tegevuste koordineerimisega

Majanduslangus on teinud eurooplased murelikuks oma toimetuleku pärast. Surutis on avaldanud mõju inimestele kogu Euroopas ning eriti haavatavad on naised.

Nüüd teame, et meie senise elu suurima majanduskriisi põhjustamises on olnud süüdi majandus- ja finantssuutlikkusega seotud liialdused kogu maailmas, mis on põhjustanud raskeid tagajärgi tööhõivele ja sissetulekutele. EL reageeris kriisile kiiresti, ühendades valitsuste kriisi vastu võitlemiseks suunatud jõupingutused ning süstides majandusse nõudluse hoogustamiseks ja usalduse taastamiseks miljardeid eurosid. EL on astunud samme finantssüsteemi stabiilsuse tagamiseks, samas kui euro on olnud väikestele riikidele toeks majandusliku ebastabiilsusega toimetulekul.

Euroopa Liit aitab samuti üksikkodanikke majanduslangusest tingitud mõjudega toimetulekul. Euroopa Sotsiaalfond toetab igal aastal 10 miljonit inimest – kellest üle poole on naised – uute oskuste omandamisel ja töökoha leidmisel ning aitab vähendada ebavõrdsust töökohal.

Peame liikuma edasi ning tugevdama praktiliste sammude kaudu sotsiaalset solidaarsust ja stabiilsust, parandama haridustaset ning võimaldama inimeste oskuste arengut. Kriis on andnud meile võimaluse saada olulisi kogemusi ja otsustada, milliseks tahame kujundada oma majandusmaastikku praegusest hetkest alates; kuidas toetada Euroopa ettevõtteid kõige paremini ning võimaldada neil edukalt areneda, pidades samas oluliseks ka sotsiaalset vastutust.

Naiste kaitsmine vägivalla eest

EL võitleb inimkaubanduse, ärakasutamise ja naistevastase vägivalla vastu

Naistevastane vägivald on lubamatu mis tahes kujul. Ometi kannatavad paljud naised ja tüdrukud Euroopas jätkuvalt vägivalla või ärakasutamise all. Nad on kas koduvägivalla või seksuaalse väärkohtlemise, inimkaubanduse ja sundprostituutsiooni või hirmutamise ja rõhumise ohvrid. Sellega rikutakse nende põhiõigust vabadusele, alandatakse väärikust ja seatakse ohtu nende turvalisus.

EL võitleb inimkaubandusega selle algstaadiumis, võttes rahvusvahelise politsei ja kohtunike koostöö ning edasiarenenud luureandmete vahetuse abil sihikule naisi ärakasutavad kuritegelikud jõugud. Koostöö võitluses organiseeritud kuritegevusega toimib näiteks ametivõimudega Balkani piirkonnas. Naiste haavatavust ärakasutamise suhtes aitab samuti vähendada vaesuse leevendamine arengumaades. ELi fondidest saavad inimkaubanduse ohvriks langenud naised abi taasisintegreerumiseks ühiskonda hariduse omandamise, koolituse ja töökoha leidmise kaudu.

Euroopa Komisjon on käivitanud Daphne programmi, millega kaitstakse naisi, lapsi ja noori mis tahes vägivalla eest. Programmi raames rahastatakse selliseid projekte nagu naiste varjupaigad ja tervishoiuasutused, samuti hoiakute muutmiseks ning etniliste vähemuste ja sisserändajate hulka kuuluvate naiste kaitsmiseks tehtavaid jõupingutusi.

Töölase ja isikliku elu edukas kombineerimine

EL aitab inimestel töö ja kodu vahel tasakaalu leida

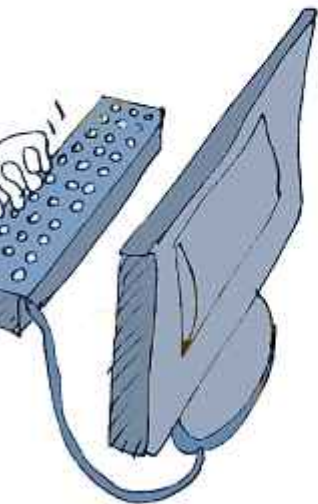
Töölase tegevuse ning laste ja teiste perekonnaliikmete hooldamise kombineerimine on naiste, aga üha enam ka meeste jaoks väga oluline teema. Ometi on majapidamis-

kohustused jagatud ikka veel väga ebavõrdselt, mis raskendab naistel karjääri edendamist. ELis töötavate väikeste laste emade osakaal on vaid 67%, olles isade puhul 92%.

EL edendab paremat tasakaalu töö-, era- ja pereelu vahel, et igaüks saaks planeerida laste saamist või teiste sugulaste eest hoolitsemist, ilma et sellega kaasneks stress või vaesus. On olemas seadused osalise tööajaga töötajate, füüsilisest isikust ettevõtjate ja abistavate abikaasade kaitseks, samuti rasedus- ja sünnituspuhkuse ning lapsehoolduspuhkuse miinimumstandardite kehtestamiseks.

ELi liikmesriigid on püstitanud eesmärkide kogumi kvaliteetsete lastehooldus-teenuste loomiseks kogu Euroopas. Praeguses majanduskriisis on naiste huvidega arvestamist tagavad jõulised poliitikad eriti olulised.

Ohtlike kemikaalide kasutamise kontrollimine

Uued ohutusekirjad kehtivad ligi 30 000-le Euroopas kasutatavale ja potentsiaalselt ohtlikule ainele

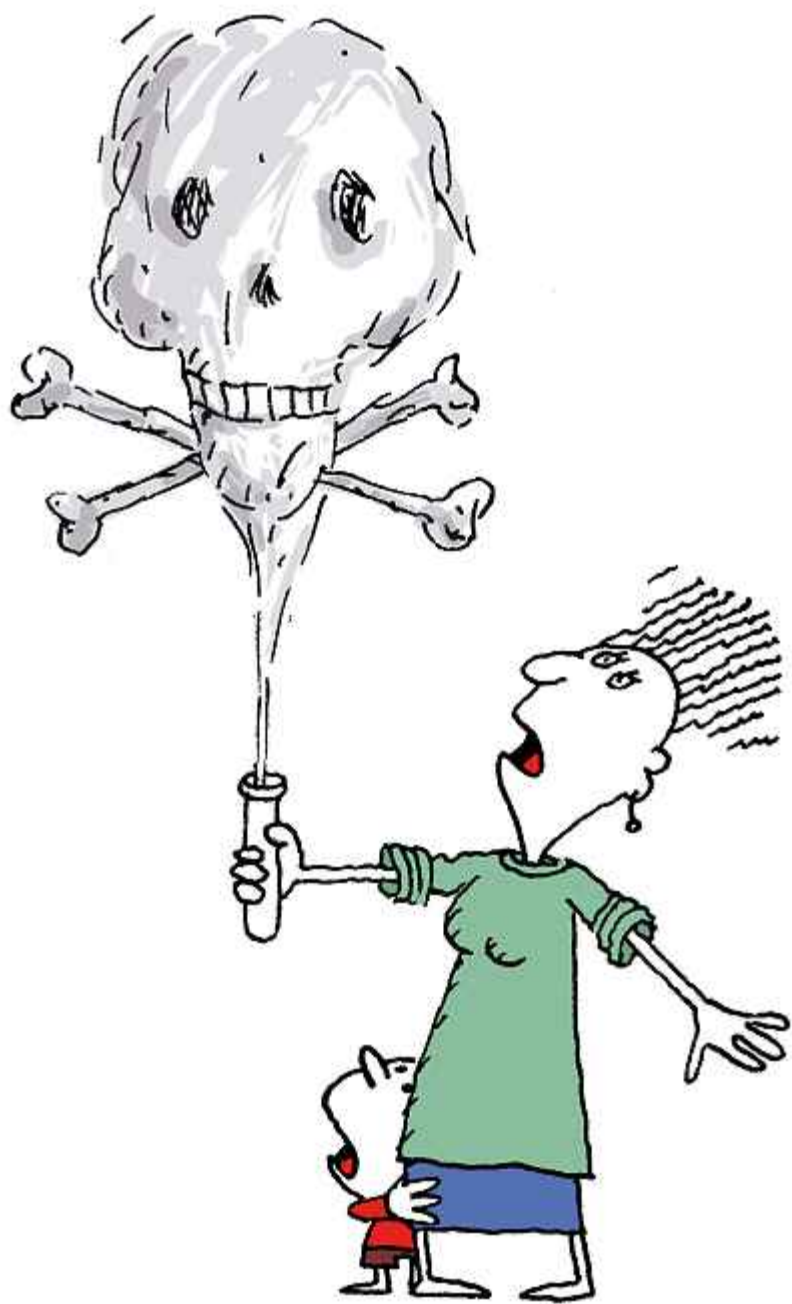
Tänapäeva maailmas ümbritsevad meid kemikaalid igal sammul. Neil on tähtis roll tootmises alates riietusesemest kuni teleriteni. EL on astunud pärast ulatuslikku avalikku arutelu otsustavaid samme selleks, et kaitsta inimesi nende ainetega seotud riskide eest.

Ambitsioonikas REACHi õigusakt, mis reguleerib keemiliste ainete registreerimist, hindamist, lubamist ja piiramist, jõustus 2007. aastal ning see viib ohtlike ainete järkjärgulise kaotamiseni. See on täiesti uudne viis kohustada tööstust koguma andmeid ja tagama keemiliste ainete ohutus.

Dioksiinid, mis on teatavate tööstus- ja majapidamisprotsesside käigus tekkivad kahjulikud kemikaalid, on viimastel aastatel põhjustanud mitu tervisega seonduvat ohtu. Isegi väikesed kontsentratsioonid võivad ohustada keskkonda ja inimeste tervist, kahjustades immuunsüsteemi, närvi- ja hormonaalsüsteemi ning reproduktiivseid funktsioone. EL võttis vastu üleeuroopalise strateegia, mis võitleb selle ohu vastu ning töötab maailma tasandil selliste pikaajalise mõjuga mürgiste ainete käibelt kõrvaldamise nimel.

Euroopal on samuti olnud võtmeroll tööstusharude julgustamisel biolagunevast plastist kottide, plasttopside, toidupakendite, lillepottide ja sadade teiste polümeeridel põhinevate ning tarbijate poolt enesestmõistetavaks peetavate toodete kasutusele võtmiseks.

Haiguste ärahoidmine

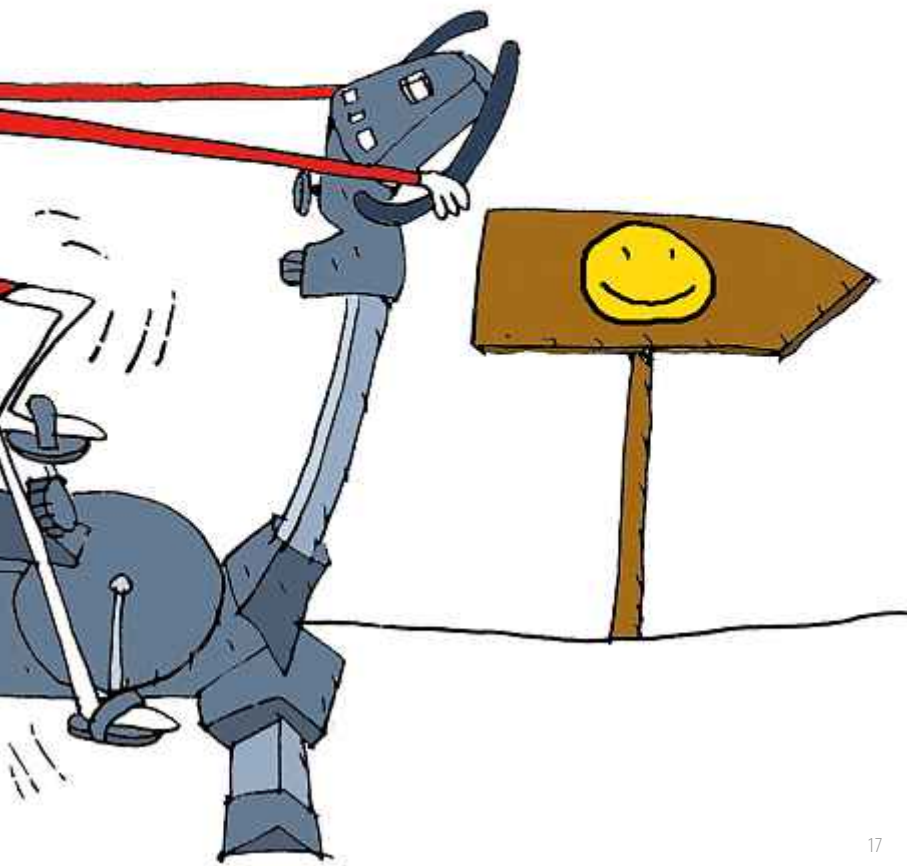
ELi valitsused, arstid ja eksperdid teevad koostööd kõrgemate tervisestandardite rakendamiseks kogu Euroopas

Tervis on valdkond, kus ELi riigid saavad teha koostööd ühiste probleemidele lahenduste leidmisel. Naistel on Euroopas sarnased spetsiifilised terviseriskid.

Vähktõbi on teine peamine surma põhjustaja ELis ning rinna-, emakakaela- ja pärasoolevähk moodustavad 32% surmaga lõppevatest vähijuhtumitest naiste hulgas. Euroopa Liit julgustab liikmesriike looma ulatuslikke kvaliteetseid sõeluuringute programme vähi varajaseks diagnoosimiseks ja ellujäämise määra tõstmiseks ELis. Aastas viiakse läbi ligikaudu 51 miljonit sõeluuringut, kuid see arv peab kõikide riskigruppide kaasamiseks olema kaks korda suurem.

Rasvumine on tõsiseks probleemiks täiskasvanutele ja lastele Euroopas. Ülekaaluliste või rasvunud laste arv Euroopas suureneb aastas 400 000 võrra. EL on käivitanud algatusi, mis edendavad tervislikku eluviisi varajases elueast alates, nagu koolilastele piima ning värsket puu- ja köögivilja jagavad programmid.

Tarbijate huvidega arvestamine

ELi toiduohutuse meetmed aitavad eurooplastel teha teadlikke valikuid

Toiduainetega seotud ohud, olgu siis dioksiinid sealihis või pestitsiidid puuviljades, tekitavad eurooplastes muret ning võivad olla tõsiseks terviseriskiks eriti laste ja vanemate inimeste tervisele.

EL rakendab laialdasi meetmeid, et tagada toidu ohutus kogu Euroopas ja edendada tervislikku toitumist. Need meetmed puudutavad kogu toiduainete tarneahelat, standardite kehtestamist ning järelevalvet loomade tervise ja heaolu, taimede ja põllukultuuride ning toiduainete impordi üle.

Euroopa on kehtestanud mahepõllundustoodetele ranged eeskirjad ja peatab „tervisliku toidu“ või salendavate toodete tootjate ebatäpsete või põhjendamatute väidete levitamise. ELi toiduainete märgistamist puudutavad õigusaktid aitavad tarbijatel teha teadlikke ostuvalikuid.

ELiga saab ühendust võtta

■ INTERNETIS

Teave on kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes kättesaadav Euroopa veebisaidil
europa.eu

■ ISIKLIKULT KOHALE MINNES

Euroopas on sadu kohalikke ELi teabekeskusi. Lähima keskuse aadressi leiate veebilehelt
europedirect.europa.eu

■ TELEFONI VÕI ELEKTRONPOSTI TEEL

Europe Direct on teenus, mis aitab leida vastuseid Euroopa Liiduga seonduvatele küsimustele. Kontaktteeruda on võimalik tasuta telefoniliinil
00 800 6 7 8 9 10 11 (telefoniautomaadist väljaspool ELi helistades: +32 2 2999696) või saata elektronkiri aadressilt **europedirect.europa.eu**

■ LOE EUROOPA KOHTA

ELi kohta käivad trükised saadaval vaid hiireklõpsu kaugusel EU Bookshopi veebilehel
bookshop.europa.eu

Eestikeelset teavet ja väljaandeid Euroopa Liidu kohta leiate:

Euroopa Komisjoni esindus Eestis

Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 6264400
E-post: COM-REP-TLL@ec.europa.eu
www.europaliit.ee

Euroopa Parlamendi infobüroo Eestis

Euroopa Liidu maja
Rävala 4
10143 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 6306969
E-post: eptallinn@europarl.europa.eu
www.europarl.ee/

Rahvusraamatukogu Euroopa Liidu infokeskus

Tõnismägi 2
15189 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 6307330
E-post: elik@nlib.ee

Eurotelefon

Tel: 0 800 3330
E-post: info@eurotelefon.ee

Tartu Ülikooli Raamatukogu eurodokumentatsiooni keskus

W. Struve 1
50091 Tartu
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 7375780
E-post: paring@utlib.ee
www.euroinfo.ee/

Audentese Ülikooli eurodokumentatsiooni keskus

Tondi 84
11316 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 6996596
E-post: ylikool@audentes.ee

Eesti Kaubandus-Tööstuskoja euroinfo keskus

Toom-Kooli 17
10130 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 6448079
E-post: info@koda.ee
www.koda.ee/euroinfokeskus/

EUROPE DIRECTI EESTI INFOPUNKTIDE KONTAKTANDMED

Tallinna infopunkt

Eesti Rahvusraamatukogu
Tõnismägi 2
15189 Tallinn
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 6307466
E-post: edir@nlib.ee
elik.nlib.ee/europedirect

Lõuna-Eesti infopunkt

Tartu Ülikooli Raamatukogu
W. Struve 1
50091 Tartu
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 7375725
E-post: edir@euroinfo.ee
www.euroinfo.ee/ed

Kesk-Eesti infopunkt Paides

Järva maavalitsus
Rüütli 25
72713 Paide
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 3859662
E-post: edir@jarvamv.ee
www.jarvamv.ee

Pärnumaa infopunkt

Pärnu maavalitsus
Akadeemia 2
80088 Pärnu
EESTI/ESTONIA
Tel: +372 4479739
E-post: edir@parnumaa.ee
www.mv.parnu.ee/

Euroopa Komisjoni ning Euroopa Parlamendi esindused ja bürood on olemas kõikides Euroopa Liidu liikmesriikides. Euroopa Komisjoni delegatsioonid asuvad paljudes maailma paikades.

Euroopa naiste jaoks

„Euroopa naiste jaoks” toob esile vaid mõned paljudest valdkondadest, kus üleeuroopalistel meetmetel on märkimisväärne mõju kõikide inimeste, kuid eriti naiste jaoks oluliste probleemide lahendamisele. Alates soolisest võrdõiguslikkusest kuni tarbijakaitseni ning vajadusest ühildada töö- ja pereelu kuni tervisestandardite täiustamiseni – kõik ELi otsused mõjutavad olulisel määral teie elu ja tulevikku.

Väljaannete talitus

ISBN 978-927914027-3

9 789279 140273